

ERDÉSZETI-VADÁSZATI-FAIPARI LEXIKON

Több mint egy éve megjelent az első magyar nyelvű szakmai lexikonunk. Régi és nagy hézagot pótol szakirodalmunkban ez a nagyszabású mű. A megjelenése óta eltelt egy év alatt sok elismerést váltott ki. Még Amerikából is azt írják, hogy ott az erdészeti körökben figyelmet keltett ez a kiállítás tekintetében a világszínvonalat elérő könyv.

A legnagyobb segítséget természetesen a hazai szakközönségnek nyújtja, de hasznosan forgathatja mindenki, aki az erdészet, a vadászat és a faipar iránt érdeklődik. A Lexikon különösen megkönnyíti a szakirodalmi munkát, mert együtt található meg benne a mindhárom szakágazatra vonatkozó tájékoztatás.

A könyv szerkesztői 11 szaktémára bontották a hatalmas anyagot s úgy állították össze a tízezernél több címszavat. Ezekhez 163 szakember készítette el a meghatározásokat, de sok esetben nem elégedtek meg ennyivel, hanem *kisebb, szakcikkeknek is beillő ismertetéssel bővítették, és szinte tankönyvhöz hasonló részletességgel tárgyalnak egyes címszavakhoz tartozó szakmai kérdéseket.* A növénytani és az erdőművelési címszavak mögött találhatjuk a legbővebb ismertetéseket. Utóbbiakban a korszerű hazai és szovjet irodalmat igyekeztek felhasználni és a IUFRO erdőművelési szekciója által rendelkezésre bocsátott, az erdőművelési szakkifejezések összeállítását és definícióit tartalmazó anyagra támaszkodtak, amelyet még 1961-ben a legjobb szakemberek fordítottak és lektoráltak. Ez adta az ösztönzést az Országos Erdészeti Egyesület erdőművelési szakosztályának a magyar erdőművelési szótár szerkesztésére is. Így sikerült korszerűen és gyakorlatiasan összeállított anyagot a Lexikon rendelkezésére bocsátani.

A növénytani témában néhol takarékoskodni kellett volna a kerettel. Csak egy példát említünk. A jegenyefenyő ismertetésére ugyanannyi hasábot bocsátott rendelkezésre a szerkesztőség, mint az erdei- vagy a lucfenyőre, holott tudjuk, hogy a jegenyefenyő országosan mintegy 150 hektárnyi területen található csak és a jövőben sem lesz nagyobb szerepe. Helyette inkább a duglasz- és a lucfenyő foglal el majd újabb területeket.

Más témákat az előbbiekhöz képest szerényebb keretekben találunk. Így pl. a erdőtelepítés képanyaga szegényes. Hiányzik többek között Magyarország erdőgazdasági tájainak térképe is. Ugyancsak hiányzik a vad és vadgazdálkodási témakörből a vad korának meghatározására és a Magyarország világhíres nagyvad trófeáinak ismertetésére vonatkozó anyag.

Mintegy 800 ábra, kép és rajz teszi szemléletessé a szöveget és sok táblázat vagy kimutatás egészíti ki és biztosítja az adatok áttekintését. Aki pedig még részletesebb tájékoztatást kíván, az a témák végén közölt irodalmi jegyzékben kap ehhez útmutatást.

Minden szépsége és hasznossága mellett *akad javítanivaló* ebben a sok munkát és költséget emésztett könyvben. Ez szolgáljon tanulságul arra, hogy a szakkönyvek kinyomtatása előtt azok végső lektorálására mindig nagy gondot kell fordítani.

A legszembeötlőbb tévedések közül megemlítünk néhányat:

A Sátor-hegység ismertetése során azt olvashatjuk az 567. oldalon, hogy fő fafajai: bükk 30, kocsánytalantölgy 20, erdeifenyő 18, lucfenyő 10, feketefenyő 7, duglaszfenyő 5, vörösfenyő 5, egyéb 5%. A tényleges fajajmegoszlás viszont: bükk 22,7, kocsánytalantölgy 56, erdeifenyő 4,8, lucfenyő 1,2, feketefenyő 0,6, vörösfenyő 0,6, gyertyán 8,7, egyéb 4,8%.

Az erdőgazdaságok állománytípusainak, fő fafajainak leírása is gyakran helytelen. Pl. a Keszthelyi Erdőgazdaságban: „Állományai kopárfásító fenyvesítésből, mezővédő fásításokból és cser-tölgy-fenyő elegyű erdőkből tevődnek össze”. Hiányzik a bükk és a gyertyán a felsorolásból, de a sorrend sem helyes. Észak- és Dél-Zalában jegenyefenyő elegyekről olvashatunk, de az akácról nincs szó.

A tölgyek és a hársak előfordulását ábrázoló térképeken a jelmagyarázatok fordítottan mutatják ezeknek a fafajoknak az elterjedését, a 329. és 650. oldalon.

A hazai fafajok alatt észlelt pH értékek kimutatásában a kocsányos és kocsánytalantölgyé felcseréldött, de az akácé sem helyes (528. oldalon) stb.

Sok téves információra adnak okot a felcserélt képek vagy téves feliratok.

Javasoljuk, hogy alakíttassék az Országos Erdészeti Egyesületben egy munkacsoport a Lexikon teljes anyagának felülvizsgálatára és a szükséges kiegészítések és javítások jegyzékének elkészítésére. Ez a munkacsoport a lektorálás során egyúttal tapasztalatokat szerezhet arra, hogy egy következő, *a jelenlegi üttörő lexikon alapjaira támaszkodó* újabb kiadás szerkesztését előkészítse.

Ettől függetlenül azonban tartalmaz a lexikon sokirányú előremutató és szakmai szempontból igen jelentős anyagot. Ide kell számítani elsősorban a biometria és a matematikai statisztikai fogalmak bőséges címszóanyagát. Hasonlóképpen igen értékesek az erdőművelési összefoglaló tanulmányok és táblázatok, valamint a légi fényképezéssel kapcsolatos kérdések részletes elemzései. Mindenesetre az első magyar erdészeti, vadászati és faipari lexikális mű feltárta az egész szak fogalmi körét és ezzel a további hasonló összefoglaló munkák alapjait lerakta.

Holdampf Gyula

A fenyők természetésének perspektívája az RSZK-ban. A Román Szocialista Köztársaság erdőterületének 24%-át foglalják el a fenyők, 19%-át a luc, 5%-át a jegenyefenyő. A fakitermelésben a fenyőfélék ennél nagyobb szerepet játszanak, az összes fakitermelés 30%-át adják, még jelentékenyebb a szerepük a fafeldolgozóiparban, ahol az összes feldolgozott famennyiség 40%-át teszik ki. Románia Európa legelső kintű fenyőfűrészáru szállítója.

Az erdészeti kutatásban és szakirodalomban a fenyőfélékkel kapcsolatos problémák közel olyan mértékben jelentkeztek, mint az erdőgazdálkodás összes egyéb problémája. Az ország felszabadulása előtt azonban a fenyőgazdálkodás az adott társadalmi, politikai viszonyoknak megfelelően meglehetősen extenzív volt. A felszabadulás után a fenyőgazdálkodás fejlődését a szocializmus építésének gyors üteme s az ezzel szükségszerűen kapcsolt, egyre fokozódó fenyőfaszükséglet határozta meg. Nagy lendületet vett a fenyők területének további kiterjesztése. Előtérbe került a meglévő fenyvesek természetes felújítása, fenyőmonokultúrák helyett elegyes fenyvesek létesítése. Napirendre került a nevelővágások végrehajtása, a nevelővágások során kitermelt fatömeg elérte a lehetséges előhasználat felét.

Szergej Pascovschi tanulmányában egy 30 éves tervet ismertet, amelynek keretében fafajcserés állományátalakítással és a fenyőknek a lombos újulatokba történő 30 százalékos elegyítésével a fenyőfélék területét 450 000 ha-ral tervezik növelni. 150 000 ha IV. tho-ú bükköst lucsal, 50 000 ha V. tho-ú bükköst erdefenyővel, 50 000 ha IV. tho-ú tölgyest és 50 000 ha V. tho-ú tölgyest erdei- és feketefenyővel újítanak fel. Az I—III. tho-ú bükkösök felújításakor pedig a bükkújulatokba összesen 150 000 ha-nyi fenyőelegyet kívánnak belevinni. Ezeknek a munkáknak a révén 30 év múlva évente a jelenlegi fenyőfa kitermeléshez viszonyítva 3 millió m³-rel több fenyőfa kitermelését tervezik. Termelési célkitűzésként jó minőségű, méretes faanyag természetését írták elő, tekintettel arra, hogy az igény a jó minőségű, méretes faanyag iránt mindinkább fokozódik. Ez a körülmény készteti őket a fenyvesek természetés felújításának szorgalmazására is. A legégetőbb probléma ezzel kapcsolatban a kitermelés olyan módszerének a kialakítása és bevezetése, amely megkíméli a károsodástól az újulatot. A fakitermelés gépesítésével foglalkozó kutatók számára ezt tartják az egyik legfontosabb feladatnak. A természetes újulatokban elkerülhetetlenül keletkező hézagokat bükkcsemetével pótolják, ennek érdekében kísérleteznek nagytömegű bükkcsemete természetésével. Tekintettel arra, hogy a nevelővágások sok esetben nem gazdaságosak és, hogy az utóbbi években olyan teljesen hibás gyakorlat alakult ki, amely jóminőségű, nagy fatömeg nyerése érdekében csak az idősebb állományok gyérítését szorgalmazza, olyan állománynevelést igyekeznek kialakítani, amely nem téveszti szem elől a nevelővágások elsődleges rendeltetését.

Az elmondottakból kitetszően a román erdőgazdálkodásban a fenyőfélék telepítése eddig példátlan ütemben növekedni fog. Megjegyezhetjük, hogy a fenyők területének növelése nemcsak a román erdőgazdálkodás sajátos problémája, más országokban helyenként még nagyobb mértékben is fokozzák a fenyők természetését. Célszerű felülvizsgálni nálunk is, hogy a bükkösökben, kocsánytalantölgyesekben milyen, a romániaihoz hasonló tervet dolgozhatnánk ki.

(Revista Pădurilor, 1965. 6: 293—295. old. — Ref.: Dr. Keresztes B.)

Rázószerkezet az NVSZ—1,2 típusú csemetekiemelőhöz. A szerzők a Szovjetunióban sorozatban gyártott NVSZ—1,2 típusú csemetekiemelőt ismertetik.

Gyárilag a gépet a munkakés meghosszabbításaként 45°-os szögben felhegesztett 500 × 180 mm méretű passzív lazítólemezekkel készítik. Később a kiemelőkés által kivágott barázdaszület jobb lazítása érdekében, a passzív lazító lemezek helyett, aktív rázószervezetet készítettek. A szerkezet rugóacélból készült rázó elemei a munkakés hátsó részén, négy helyen csapágyazott tengelyen, csuklóban helyezkednek el. A rázó elemek egymástól egyenlő távolságban, egyenként vagy csoportosan rögzíthetők, excentrikus korongokon támaszkodnak és lengő mozgásuk azok forgása következtében jön létre. A korongok meghajtása az erőgép kardántengelyéről történik.

A passzív lazítólemezzel és az aktív rázószervezettel felszerelt gépek összehasonlító vizsgálatát, lomblevelű 2 éves, 40—60 cm magas csemete és 70—100 cm magas suháng kiemelése esetében, azonos körülmények között és munkatechnológiával végezték. A rázószervezettel ellátott gép 6 db rázóelemet két csoportban helyeztek el. A csoportokat egymástól 375 mm-re, a csoporton belül az elemeket pedig 45 mm-re állították be. A rázóelemek szélessége 65 mm. Egy-egy csoporton belül 2 db 690 mm és egy db 285 mm hosszú elemet alkalmaztak. A korongok excentricitása a hosszú rázóelemek alatt 60 mm, a rövid rázóelemek alatt 40 mm. A lengő mozgás amplitúdója a rázóelemek végén 45—180 mm, gyakorisága 540 lengés/perc.

A vizsgálat eredményeként megállapították, hogy a rázószervezettel felszerelt gép talajlazítása jelentékeny mértékben jobb a gyárilag készített gép talajlazításánál. A rázószervezet alkalmazásával a csemeték kihúzásához szükséges erő 58%-kal (suháng kiemeléskor 42—75%) csökken, s ennek következtében emelkedik a munka termelékenységére. (Lesznoje Hozajszto 1965. 11. sz. 83—85. old. — Ref.: *Vilcsek J.*)

Ivannikov, Sz. P.—Rosztovcev, Sz. A.: (1965) Nyárfajták cellulóztartalma és rostméreteik. Szoderzsánie cellyulózü i razmerü drevsznogo volokna u raznúh szortov toplej.

A nyárok fája a papíripar egyik legfontosabb nyersanyaga. Ezért vizsgálat alá vették a különböző nyárfajták és hibridek cellulóztartalmát és rosthosszúságát. A vizsgálatokat 24 éves nyárok fáján végezték 0,5 és 3,0 m magasságban, 5 éves évgyűrűcsoportok szerint, háromszoros ismétléssel. Adataik azt bizonyítják, hogy az egyes fajták cellulóztartalma már az első 5 évben eltér egymástól (42,2—47,3%). Az ellenőrzött nyárfajtákban (főként balzsamos-, feketenyárok és hibridjeik) 15 éves korig emelkedett, 16—20 években már valamennyi csökkent a cellulóztartalom. Megfigyelések igazolják a kutatók későbbi megállapítását, hogy a cellulóztartalom azonos korú évgyűrűben a gyökfőtől a csúcs felé is jelentős mértékben változik.

Tanulmányozták a cellulóz-papíripar szempontjából igen fontos rosthosszúságot is. Az összes megfigyelés alá vont fajta esetében 5—20 éves korig észlelték a rosthosszúság növekedését. A rosthosszúságban ebben az időszakban az egyes fajtáktól függően 0,24—0,45 különbséget is mértek. A rosthosszúság, a cellulóztartalomhoz hasonlóan az azonos korú évgyűrűben a gyökfőtől a csúcs felé csökken. Igen érdekes az a megfigyelésük, hogy a rosthosszúság a földrajzi származástól függően is változik. A déli fajták rosthosszúsága északon kisebb, mint a közelebbi földrajzi szélességből származóké.

Az utóbbi megfigyelés bennünket is arra figyelmeztet, hogy az 'I 214'-es olasznyár kultivár esetében ne a Németországban megfigyelt rosthosszúságot vegyük alapul, hanem a hazai termőhelyeken természetesen faanyag felhasználásával az ismertett követelményeknek megfelelően mért adatok alapján minősítsünk.

(Lesznoje Hozajszto, 5:37—42. Ref.: *Dr. Kopecky F.*)

Guszejnov, I. D.: A fűz szárazságtűrésre és gyors növekedésre nemesítése. Az Azerbajdzsánban még csak 2 éve folyó kísérletek máris értékes adatokat szolgáltatnak a fűznemesítés kedvező perspektívájáról. A 11 fűzfajjal, illetve fajtával beállított eddigi kísérletekben a gyors növekedést a vesszőhozam (a hántolatlan 2 éves vesszők súlya to/ha), a szárazságtűrést pedig a gyökérzet fejlettsége, elsősorban hossza alapján bírálták el. A kedvezőtlen éghajlatú, réti szolonyec talajú sztyeppén létesített kísérleti fűztelepet évenként ötször öntözik (az öntözővíz mennyiség 790 m³/ha). Megállapították, hogy gyors növekedés, illetve vesszőhozam tekintetében két bíborfűz klón (*Salix purpurea* No. 5 és No. 6) áll az első helyen. A No. 5 klón két éves hántolatlan vesszőből 65,8 to/ha, a No. 6 klónéból pedig 78,3 to/ha kihozatalt ért el. A 200—180 cm hosszú vesszők aránya az előbbi klón esetében 96%, az utóbbi esetében 43,4% volt. Az első öt

helyen álló klón ha-onkénti átlagos vesszőhozama az öntözéses kísérletben meghaladta a 40 tonnát. A többi klón vesszőhozama bár kevesebb, de a vesszők minősége kiváló volt, úgyhogy a sztyeppén öntözéses viszonyok között szintén természetesen javasolhatók. A szárazságtűrés vizsgálata során a vizsgált fajokat, ill. fajtákat a gyökérzetnek a talajba hatolási mélysége alapján három csoportra osztották. Az első csoportba azok tartoznak, amelyek 2 éves korban 400 cm mélységbe hatoló gyökérzetet fejlesztettek. Ezek a következők voltak: *S. alba* No. 4 és No. 6, *S. purpurea* var. *uralensis* No. 9, *S. triandra* No. 9, a *S. caspica* „Ki” jelű klónja, *S. elbursensis* No. 1, *S. purpurea* No. 5 és 6.

(Leszn. Hozj., Moszkva, 1965. 18. 9:47—51. Referálta: Kolossváry Sz.-né.)

A világ legmagasabb fája eddig a „Rockefeller-fa” volt az USA Humboldt-Sequoia parkjában. Röviddel ezelőtt a nemzeti földrajzi társaság (National Geographic Society) tagjai Észak-Kaliforniában egy magánparkban három még magasabb fát találtak. A három *Sequoia sempervirens* 122,60, 122,35 és 121,40 m magas. A legmagasabbnak a kerülete mellmagasságban 13,41 m. Ennek alapján átmérője 4,27 m. Fatömege 1800 m³, azaz annyi, mint Közép-Európában 3 ha II. fatermési osztályú lucosé. Facsapok alapján a törzsek nem idősebbek 800 évnél. Johnson elnök utasítására az USA Nemzeti Parkok Igazgatása a területet nemzeti parkká fogja nyilvánítani. A *New York Times* így írt: „A törzsek fahasználati céllal való ledöntése olyan tett lenne, mintha valaki a Szabadság-szobrot fémgyújtás címén ledöntené.” Öt számmal később helyesbítő közlemény jelent meg. „Az említett fatörzs fatömege legfeljebb 1230 m³ lehet akkor, ha ennek a még vizsgált fafajnak az alakszámát 0,7-nek vesszük; s 0,5 alakszám esetén fatömege csak 880 m³. Ebben az esetben ez a Sequoia a legmagasabb ugyan, de nem a világ legnagyobb fatömegű fája. A „General Sherman” Sequoia ugyanis csak 83 m magas ugyan, de 1400 m³ fatömegű.” (AFZ 1965. No. 638. és 45—713.)

(Dr. Szőnyi L.)

Dr. habil. H. F. Joachim: A nyárfakéregfekély károsította nyárállományok kezelése és a betegség megelőzésére irányuló intézkedések. A nyárállományokból a kéregfekély (baktériumos nyárrák, *Pseudomonas*-rák) károsította egyedeket általában gyérítés útján el szokták távolítani. Ez a módszer azonban csak akkor eredményes, ha a beavatkozás akkor történik, amikor a visszamaradó állomány koronája még regenerálódni képes. A szerző ezt — a mindenkori növekedési viszonyoktól függően — 10—15 éves korban tartja alkalmasnak. Idősebb, különösen pedig a sűrű vagy közepes hálózatban telepített nyárállományoktól a korona regenerálódása már nem várható, ezeket a jobb szerfakihozatal érdekében elkerülhetetlenül mielőbb véghasználat alá kell vonni. Hogy a fiatalabb korban a károsított egyedek eltávolítása mennyire eredményes lehet, arra szerző példaként a Szeged melletti, marosparti óriásnyárust hozza fel. Hozzáteszi azonban, hogy itt a kezelés sikerét az optimális termőhelyi adottságok (klíma, talaj) hatásosan növelte. Ennek jelentőségét egyéb példák is igazolják. A betegség megelőzése érdekében mindenekelőtt csak kevésbé vagy — különösen a szélsőséges hőmérsékleti és vízellátási változásoknak kitett termőhelyeken — egyáltalán nem érzékeny fajtákat szabad telepíteni. A nyártelepítéseket csak megfelelő termőhelyeken szabad végezni, az állományokat pedig mindig a fejlődésüknek megfelelően kell kezelni. A betegségre érzékenyebb fajtáknál különös gondot kell fordítani a zavartalan koronafejlődésre. Ennek érdekében a közepes és a tágabb hálózatok alkalmazása, valamint idejében végzett gyérítések keresztülvitele szükséges.

Die Sozialistische Forstwirtschaft. 1965. 12. — Ref.: Dr. Tóth B.)

A felújítás racionalizálási lehetőségeinek kutatása során *E. Wagenknecht* a fejlődés két irányát különbözteti meg: az egyik intenzív talajelőkészítésre és 1—2 éves csemeték alkalmazására irányul, míg a másik talajelőkészítés nélkül, nagyobb csemeték ültetésével igyekszik megoldani a feladatot. Racionalizálási szempontból ez utóbbi egyre nagyobb jelentőséget nyer. Bővebb csapadékkal rendelkező tájakon egyre na-

gyobb sikerrel alkalmazták a hasítékba való ültetést. Szárazabb körülmények között azonban ez csak a talaj vízháztartásának megjavítása után ígér megfelelő eredményt. Az első követelmény ennél a kiültetett csemete gyökereinek minél mélyebbre juttatása. Ehhez megfelelő ékások állnak rendelkezésre. A másik követelmény pedig a talajnövényzet hatásának minél teljesebb kiiktatása. Ez vegyszeres gyomirtással hatatosan és gazdaságosan megoldható a most folyó kísérletek előzetes eredményei alapján. Egy *Molinia coerulea*-val sűrűn átszótt felszár az homoktalajon végrehajtott ilyenirányú kísérlet 46%-os költségmegtakarítást és 27%-os munkaidőcsökkentést eredményezett. Ez a példa is azt mutatja, hogy erősen elgazosodott területek felújítására a vegyszeres gyomirtás nélkülözhetővé teheti a teljes talajművelést.

A felvetett gondolat érdekes és minden bizonnyal lesznek nálunk is alkalmazási területei. Egyetemesleg megoldást azonban még a felhozott példához hasonló termőhelyeinket sem jelenthet, mert nincs még egy olyan területe működésünknek, amelyen a termőhely fogalmába tartozó minden egyes tényezőt annyira mérlegre kellene tenni, mint éppen a felújítás, telepítés, valamint később azok ápolása.

(Die Sozialistische Forstwirtschaft, 1965. 10. sz. — Ref.: *Jérome R.*)

A fatermesztés automatizálásának bevezetését ma még nem lehet napirendre tűzni — szegezi le *G. Schroeder*, a német erdőszet vonatkozásában — csupán annak messze előrettekintő előkészítését az erdőművelés mélyreható racionalizálásával és az ipari módszerekre való fokozatos rátéréssel. Ez a fejlődés a kis- és paránygazdálkodás felszámolását követeli a munkafolyamatoknak teljes géprendszerekkel és komplex technológiák segítségével időben és térben való koncentrállása útján, de szem előtt tartva az egész termelés biztonságának és tartamosságának növelését. Ehhez az erdőművelést mélyrehatóan szakosítani és szabványosítani kell, s ez meg kell előzze a gépi technikára való áttérést. Az ilyen előkészítés az erdőgazdaságban hosszabb időt vesz igénybe, egy egész korszakot. A technika egyes elemei azonban már eközben is hatékonyakká válnak; ilyen például a fatermesztésnek matematikai-közgazdasági modellekkel és elektronikus adatfeldolgozás segítségével való irányítása és szabályozása.

Még a népgazdaság vezető termelési ágainak is sok időre és óriási anyagi eszközökre van szüksége az automatizálás feltételeinek megteremtéséhez. Itt keresztezi egymást az evolúció és revolúció, bár egymással feloldhatatlan kölcsönhatásban áll. A fatermesztésben is csak akkor következik be a fejlődés, ha az egyes munkaműveletek, majd folyamatok automatizálásához a szükséges eszközök, feltételek rendelkezésre állnak majd. A technikai forradalom keresztülviteléhez itt a legelső lépés az erdőművelés racionalizálása, és ebben elsősorban is a tudományos munkát kell kizvetlen termelőerővé tenni. Az erdőgazdaságban ehhez — az egyéb tudományokhoz viszonyítva — kevés kutató és még kevesebb anyagi eszköz áll rendelkezésre, fontos ezért, hogy ezeket racionálisan vegyük igénybe.

A tudomány eredményeinek felhasználásában azonban kell, hogy azokat a gazdasági erdő egészére vonatkozó, helyes szemléletben vegyük figyelembe. A sematikus korosztály-gazdálkodásban elszenvedett kudarcok reakciószerűen vezettek a természetszerű erdőgazdálkodás felé forduláshoz. Nem vette ez figyelembe, hogy a kudarcok előidézésében főleg társadalmi és politikai okok játszottak közre. A túlzott „biológizmus” vezetett a természetszerű, majd készletgondozó eljárásokhoz, amelyben *Kruttsch* már kategorikusan követelte: Vagy további gépesítést, vagy biológiai erdőszervezetet! Ez a felfogás 1951-ben már többé-kevésbé hivatalos állásponttá is vált a tarvágások tilalmazásával. A gyakorlat és tudomány később korrigálni igyekezett ezt az állásfoglalást és az NDK akadémiaja 1955-ben már napirendre tűzte a biológiai, technikai és közgazdasági szempontok egyeztetését. *Wagenknecht* és *Blanckmeister* állt ennek az irányzatnak az élére, amit *Ehwald* alapozott meg azzal a megállapítással, hogy a tarvágás általános károságát talajtani alapon nem lehet igazolni. Az erdőről alkotott helyes felfogás megköveteli, hogy a technikai forradalom előfutárait — a mélyreható racionalizálást és gépesítést — úgy alakítsuk ki benne, hogy az erdő emellett messzemenően megtartsa önszabályozó képességét, ugyanakkor azonban a technikának is kielégítő munkateret biztosítson.

Schroedernek ideológiailag, élettanilag és közgazdaságilag sokoldalúan alátámasztott megállapításai magyar viszonylatban is segítik a tisztán látást. Figyelmeztetnek a részmegoldások hajszolása helyett az átfogó elgondolások részletes kidolgozására.

Alapokért azonban nem kell a szomszédba mennünk, *Ehwald* gondolatait nálunk már a harmincas évek végén megfogalmazta, sőt közreadta *dr. Fehér Dániel*. Megállapításai azonban sajnos, időközben feledésbe merültek.

(Die Sozialistische Forstwirtschaft, 1965. 11. sz. — Ref.: *Jérôme, R.*)

Új, kerekes közelítő traktort ismertet a Lesznaja Promislenoszty 1965. évi 10. számában *Marczenko, N. D.* és *Livanov, A. P.* A célgép-jelleggel készült *T-125-típusú* traktor szálfák félig függesztett helyzetben való közelítésére szolgál. E célból a traktor hátsó tengelye felett, a *TDT-40M* láncalpas közelítő traktor mintájára közelítő segédfelszereléseket helyeztek el (csörlő, teheremelő pajzs). Kerekes futóművénél fogva a traktor előnyösen használható szállításra is. A vontatmány elérheti a 20 t súlyt, a traktor max. haladási sebessége 29 km/óra.

A traktor fontosabb műszaki adatai:

Az „orrnehéz” kivitelben készült, összkerékmeghajtású traktor motorja: 6 hengeres, *SzMD-462-es* diesel; teljesítménye — 130 Le 1700 ford/perc mellett; fajlagos üzemanyag-fogyasztása — 180 g/LEó.

A traktor méretei:

Tengelytávolság, mm	2860
Nyomtávolság, mm	2860
Szabad magassága, mm	400
A traktor teljes hossza, mm	6200
A traktor teljes szélessége, mm	2310
A traktor teljes magassága, mm	2600
A traktor súlya, kg	8000
Minimális fordulási sugara, m	6,5
A csörlőerővel kifejthető max. vonóerő, kg	4500
A csörlőkötél felgöngyölítési seb. m/sec.	0,6

A traktor elméleti sebessége és a vonóhorgon kifejthető vonóerő száraz talajon:

Sebesség-fokokozatok	Sebesség km/óra		Vonóerő, kg Alap sebességeken
	Alap sebességek	Redukált sebességek	
1	5,15	0,7	max 3500
2	7,6	1,05	3500
3	9,1	1,24	3000
4	10,6	1,45	2400
5	12,9	1,76	2000
6	19,0	2,6	1150
7	max. 24,0	3,15	950
8	max. 29,0	3,8	700
hátramenet			
1	4,5	0,64	
2	11,3	1,55	

Az üzemi vizsgálatok során a traktor munkasebessége kétszerese volt a láncalpas traktorok sebességének (átlagosan 3 km/ó), számított teljesítménye 800 m közelítési távolság mellett: 77 m³/műszak. (Leszn. Prom., Moszkva, 1965. 43. évf. 10. sz. Ref.: *Walter F.*)